

Kulttuuriperintökohteiden inventointi 2008
Lemmenjoen kansallispuiston ja Hammastunturin erämaan palo-
jatkumoaalueet
Inari

METSÄHALLITUS

Kulttuuriperinnön erikoissuunnittelija
Pirjo Rautiainen
Metsähallitus
Lapin luontopalvelut

Ulla 11.2.2009

KUVAILULEHTI

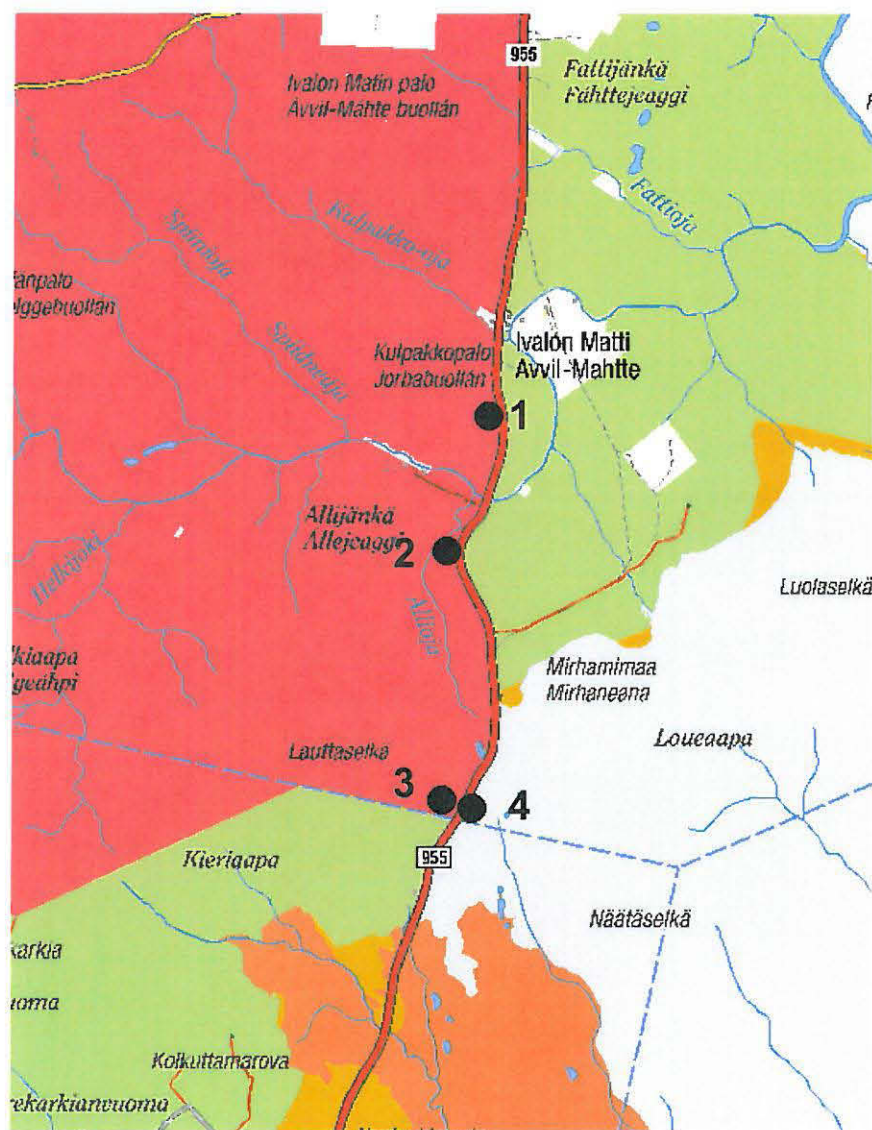
JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	5243/41/2008
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA			
ALUEEN NIMI	Lemmenjoen kansallispuisto ja Hammastunturin erämaa		
NATURA 2000 - ALUEEN NIMI JA KOODI	SPA/SCI: FI1300201 Lemmenjoen kansallispuisto SCI: FI1300203 Hammastunturin erämaa		
ALUEYKSIKKÖ	Lapin luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Pirjo Rautiainen		
JULKAISUN NIMI	Kulttuuriperintökohteiden inventointi 2008 Lemmenjoen kansallispuiston ja Hammastunturin erämaan palojatkumoalueet, Inari		
TIIVISTELMÄ	Metsähallitus ennallistaa metsiä eri puolilla Suomea polttamalla. Inarissa sijaitseviin Lemmenjoen kansallispuistoon ja Hammastunturin erämaahan on suunniteltu useita poltettavia metsäkuvioita. Neljällä suunnitelluista poltettavista kohteista käytiin tekemässä kulttuuriperinnön inventointi kesällä 2008. Yhdeltä poltettavaksi suunnitellulta kuviolta löytyi 38 kuoppajäännöstä, joista suurin osa on pyyntikuoppia. Kuvio jätetään polttamatta. Muilta polttoalueilta ei löytynyt kulttuuriperintökohteita.		
AVAINSANAT	Ennallistaminen, esihistoria, muinaisjäännökset, pyyntikuopat		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO			
ISSN		ISBN (NIDOTTU)	
		ISBN (PDF)	
SIVUMÄÄRÄ	25	KIELI	Suomi
KUSTANTAJA		PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	4
2 HAVAINNOT.....	5
3 KARTAT	9
4 KUVAT.....	19
5 YHTEENVETO.....	24
LIITE.....	25

1 JOHDANTO

Metsähallitus ennallistaa metsiä eri puolilla Suomea polttamalla. Inarissa sijaitseviin Lemmenjoen kansallispuistoon ja Hammastunturin erämaahan on suunniteltu useita poltettava metsäkuvioita. Kävin tekemässä kulttuuriperintöinventoinnin näistä kuvioista neljällä kesällä 2008. Inventoin alueet yhden päivän aikana elokuussa. Yhdeltä poltettavaksi

Kartta 1. Tarkastettu alueet 1-4. ©Metsähallitus, ©Maanmittauslaitos 1/MYY/2008.

suunnitellulta kuviolta löytyi 38 kuoppajäännöstä, joista suurin osa on pyyntikuoppia. Kuvio jätetään polttamatta. Muilta polttoalueilta ei löytynyt kulttuuriperintökohteita.

Inventoidut palojatkumoalueet sijaitsevat lähellä Inari-Pokka-maantietä tien molemmin puolin (ks. kartat 1 ja 8-11).

2 HAVAINNOT

18000/7499

INARI, ALLIOJA ITÄ (kartta 1, kohde 2)

PERUSTIEDOT KOHTEESTA

MJ-tyyppi	Muinaisjäännösryhmät
Tyyppin tarkenne	Pyyntikuopat, kuoppajäänteet
Ajoitus	Esihistoriallinen
Ehdotus rauhoitusluokaksi	2
Lukumäärä	38
Peruskartta	381110
Koordinaatit	
Pohjoisin koordinaatti	x = 7583498 y = 3453706
Eteläisin koordinaatti	x = 7582993 y = 3453730 z = noin 280 m mpy
Koordinaattiselite	Pohjoisin ja eteläisin koordinaatti
Maastomerkintä	Ei ole
Pinta-ala	Noin 3 ha
Etäisyystieto kirkosta	Inarin kirkosta 80 kilometriä lounaaseen

OMISTAJATIEDOT

Alue/rekisterikylä	Lisma
Omistaja	Valtio
Suojelualue	Lemmenjoen kansallispuisto

INVENTOINTI

Aika	20.8.2008
Löydöt	-
Karttaotteet	Kartat 2-7
Kuvat	Kuvat 1-10

KOHDEKUVAUS

Inari-Pokka-tien länsipuolella, noin 800-1000 metriä Ivalojoen ylittävästä sillasta etelään on 38 kuoppajäännöstä. Niistä suurin osa on pyyntikuoppia. Kuopat on tehty soiden keskellä oleville kivennäismaasaarekkeille, joiden maaperä on hiekkaa tai hiekkamoreenia. Kuoppajäännöksiä on neljässä lähellä toisiaan olevassa, erillisessä keskittymässä. **Jollei tekstissä toisin mainita, niin olen tulkinnut kuoppajäännökset pyyntikuopiksi.**

KESKITTYMÄ 1 (kartta 2)

Inari-Pokka-tiestä 40 metriä länteen on pienen suon keskellä noin kolme metriä korkea ja 15 x 25 metrin laajuinen hiekkakumpare. Kumpareen päällä on kaksi kuoppaa aivan vierekkäin. Niiden reunat ovat vain metrin päässä toisistaan. Ympäristö on kuivan kankaan männikköä.

Kuoppajäännös 1a: Kuopista eteläisempi on halkaisijaltaan 3.5 m ja syvyydeltään metrin. Kuoppaan tehtiin koepisto, josta näkyi humuksen alla huuhtoutumiskerros. Kuva 1.

Kuoppajäännös 1b: Pohjoisempi kuoppa on halkaisijaltaan 3 m ja syvyydeltään 80 cm. Kuoppa on muodoltaan edellistä epämääräisempi. Se saattaa johtua kettujen kaivelusta, sillä kuopassa on nykyin ketunkolo.

KESKITTYMÄ 2 (kartta 2)

Kuoppajäännöskeskittymä 2 sijaitsee Inari-Pokka-tiestä noin 90-120 metriä länteen. Kuusi kuoppaa on tehty suurin piirtein pohjois-etelä-suunnassa kulkevan, suuren kivennäis- maasaarekkeen pohjoispäähän. Viisi kuopista sijaitsee matalammalla terassilla ja yksi on tehty niitä selkeästi korkeammalle terassille. Ympäristö on kuusi-mänty-koivu-sekametsää.

Kuoppajäännös 2: Ø 4 m, syvyys 50 cm. Laakea, vatimainen. Sijaitsee noin 10 m päässä suon reunasta. Koepistossa ei havaittu huuhtoutumiskerrosta, joten ei voi olla esihistoriallinen. Maaperä on karkeaa hiekkaa. Todennäköisesti ei ole pyyntikuoppa, mutta käyttötarkoitus jäi epäselväksi. Kuva 2.

Kuoppajäännös 3: Ø 3.5 m, syvyys 40 cm. Laakea painanne kuoppajäännös 2:sta noin 30 m kaakkoon. Hyvin epämääräinen ja ohut huuhtoutumiskerros. Maaperä karkeaa hiekkaa. Käyttötarkoitus epäselvä.

Kuoppajäännös 4: Ø 3.5 m, syvyys 1.1 m. Koepistossa paljastui epämääräinen ja ohut huuhtoutumiskerros. Kuva 4.

Kuoppajäännös 5: Koko 3.5 x 2.5, syvyys 80 cm. Muodoltaan soikea. Koepistossa paljastui huuhtoutumiskerros. Maaperä hiekkaa.

Kuoppajäännös 6: Ø 3 m, syvyys 80 cm. Koepistossa paljastui huuhtoutumiskerros. Maaperä hiekkaa. Kuopan eteläpuolella maasto nousee jyrkästi.

Kuoppajäännös 7: Ø 2 m, syvyys 70 cm. Kuoppa sijaitsee selvästi edellisiä kuoppia korkeammalla.

KESKITTYMÄ 3 (kartta 3)

Kuoppajäännöskeskittymä 3 sijaitsee keskittymästä 2 noin 200 metriä etelään. Keskittymässä on kaikkiaan 25 kuoppajäännöstä, joista kaikki lienevät pyyntikuoppia. Kuopat on tehty noin 180 metriä pitkään, lähes pohjois-etelä-suuntaiseen nauhaan, joka kaartuu jousimaisesti siten, että jonon kovera sivu on kohti itää. Kuoppajonon muoto seuraa soiden keskellä olevan kivennäismaasaarekkeen itäsivun muotoa. Ympäristö on suurimmaksi osaksi puolukkatyypin männikköä, jossa kasvaa mäntyjen seassa joitain kuusia ja koivuja.

Kuoppajäännös 8: Ø 3.5 m, syvyys 80 cm. Kuva 4.

Kuoppajäännös 9: Ø 2.5 m, syvyys 70 cm. Kuva 5.

Kuoppajäännös 10: Ø 3.5 m, syvyys 80 cm.

Kuoppajäännös 11: Ø 3 m, syvyys 80 cm. Koepistossa paljastui huuhtoutumiskerros.

Kuoppajäännös 12: Koko 4 x 3 m, syvyys 90 cm. Muodoltaan soikea.

Kuoppajäännös 13: Ø 3.5 m, syvyys 90 cm. Kuva 6.

Kuoppajäännös 14: Koko 3.5 x 3 m, syvyys 80 cm. Muodoltaan soikea.

Kuoppajäännös 15: Ø 3.5 m, syvyys 1 m.

Kuoppajäännös 16: Koko 2.5 x 2 m, syvyys 30 cm.

Kuoppajäännös 17: Ø 3.5 m, syvyys 80 cm. Kuva 7.

Kuoppajäännös 18: Ø 2.5 m, syvyys 30 cm.

Kuoppajäännös 19: Ø 4 m, syvyys 90 cm. Kuva 8.

Kuoppajäännös 20: Ø 4 m, syvyys 1 m.

Kuoppajäännös 21: Ø 3 m, syvyys 60 cm.

Kuoppajäännös 22: Ø 4 m, syvyys 1.1 m.

Kuoppajäännös 23: Koko 2.5 x 2 m, syvyys 50 cm.

Kuoppajäännös 24: Ø 4 m, syvyys 1.1 m.

Kuoppajäännös 25: Ø 2 m, syvyys 40 cm.

Kuoppajäännös 26: Ø 3.5 m, syvyys 1 m.

Kuoppajäännös 27: Ø 3.5 m, syvyys 1 m.

Kuoppajäännös 28: Ø 4 m, syvyys 1 m.

Kuoppajäännös 29: Ø 4 m, syvyys 1 m.

Kuoppajäännös 30: Ø 3 m, syvyys 80 cm.

Kuoppajäännös 31: Ø 4 m, syvyys 1.2 m. Kuva 9.

Kuoppajäännös 32: Ø 4.5 m, syvyys 1.2 m.

KESKITTYMÄ 4 (kartta 4)

Viiden kuoppajäännöksen keskittymä sijaitsee aivan Pokan tien vieressä olevalla tasanteella. Tietä lähin kuoppa on tiestä vain 10 metrin päässä. Keskittymä 4 on noin 50 metriä keskittymästä 3 kaakkoon. Ympäristö on mänty-kuusi-koivu-sekametsää ja maaperä hiekkaa.

Kuoppajäännös 33: Ø 4.5 m, syvyys 1.5 m.

Kuoppajäännös 34: Ø 2.5 m, syvyys 70 cm.

Kuoppajäännös 35: Koko 4 x 2.5, syvyys 60 cm. Muodoltaan soikea.

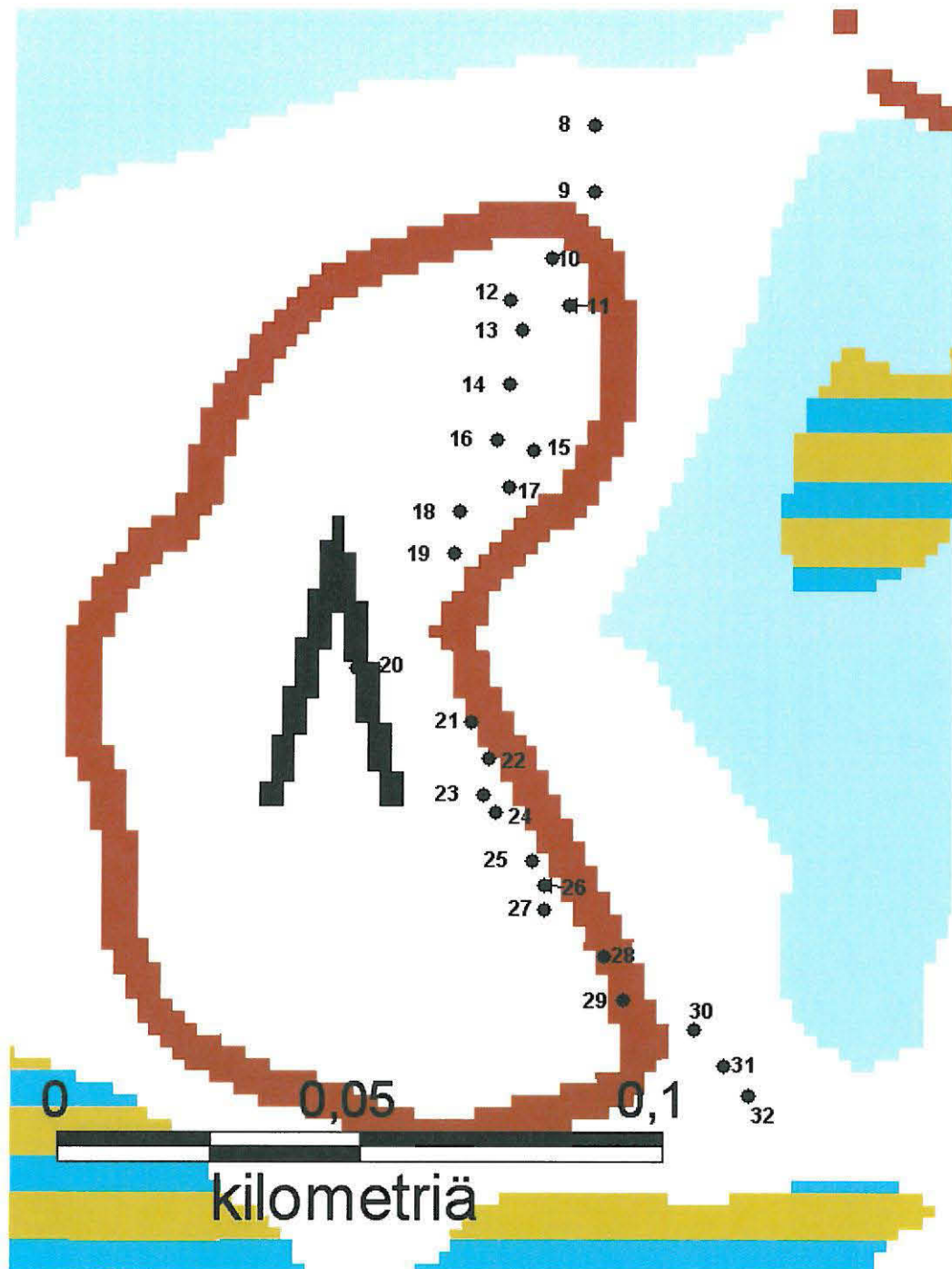
Kuoppajäännös 36: Ø 3.5 m, syvyys 40 cm. Kuoppajäännös näyttää asumuspainanteelta. Sen ympärillä on 70-100 cm leveät ja noin 30-40 cm korkeat vallit. Kuopan luoteissivulla ei ole vallia noin metrin matkalla. Koepistossa paljastui huuhtoutumiskerros, myös vallista. Maaperä on hiekkaa. Kuva 10.

Kuoppajäännös 37: Ø 3 m, syvyys 70 cm.

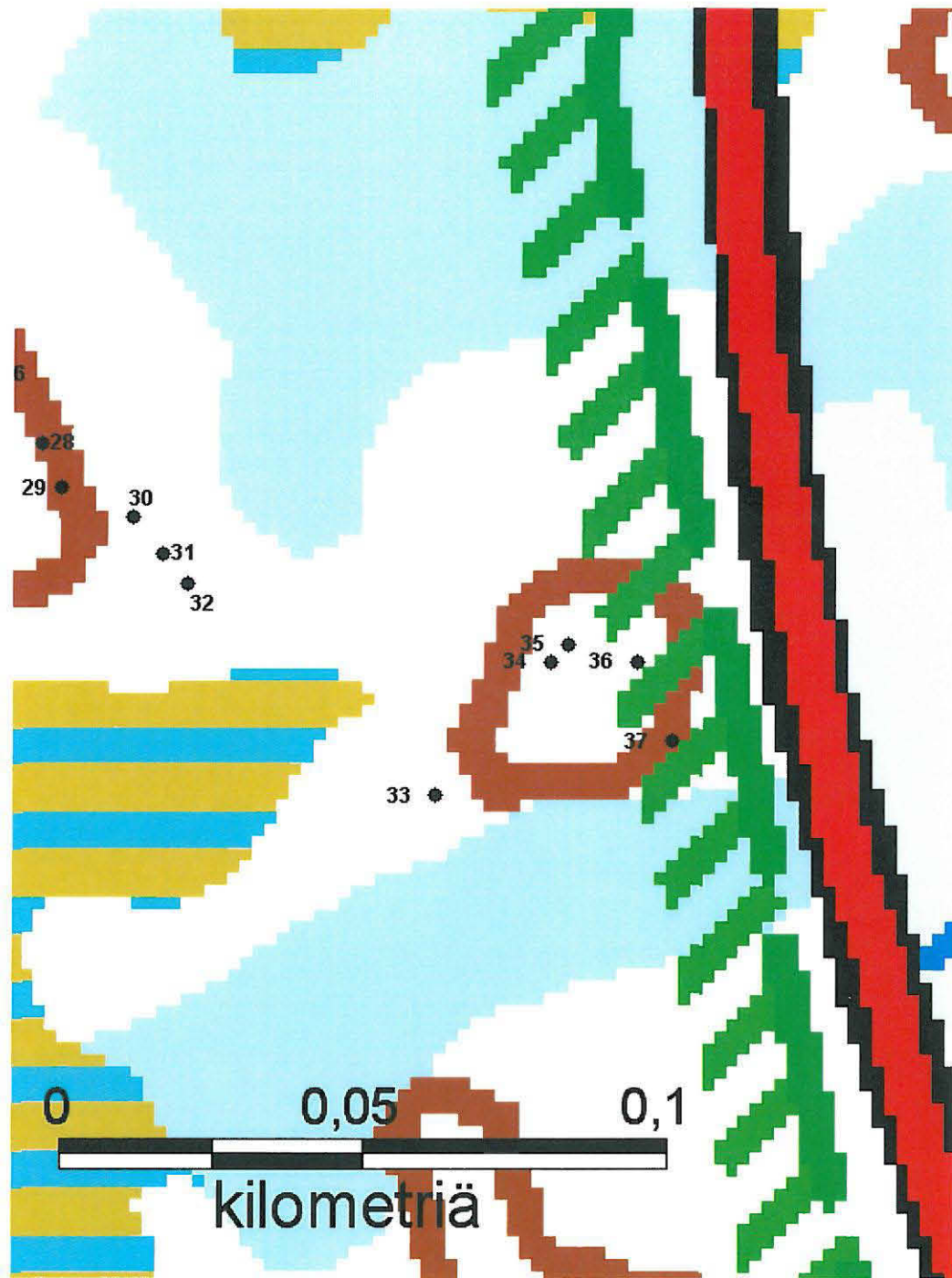
3 KARTAT

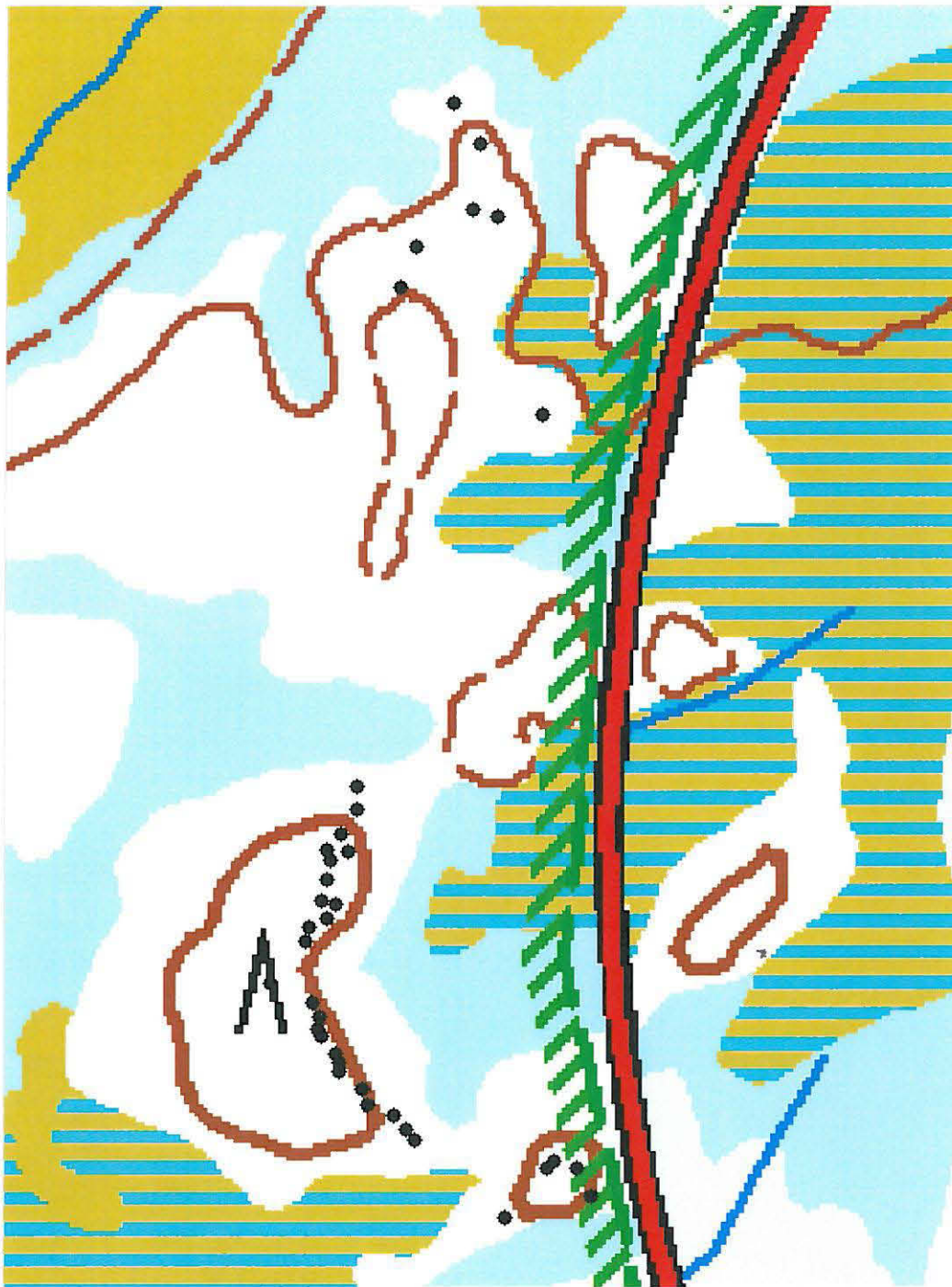
Kartta 2. Kuoppajäännöskeskittymät 1 (numero 1) ja 2 (numerot 2-7).
©Metsähallitus, ©Maanmittauslaitos 1/MYY/2008.

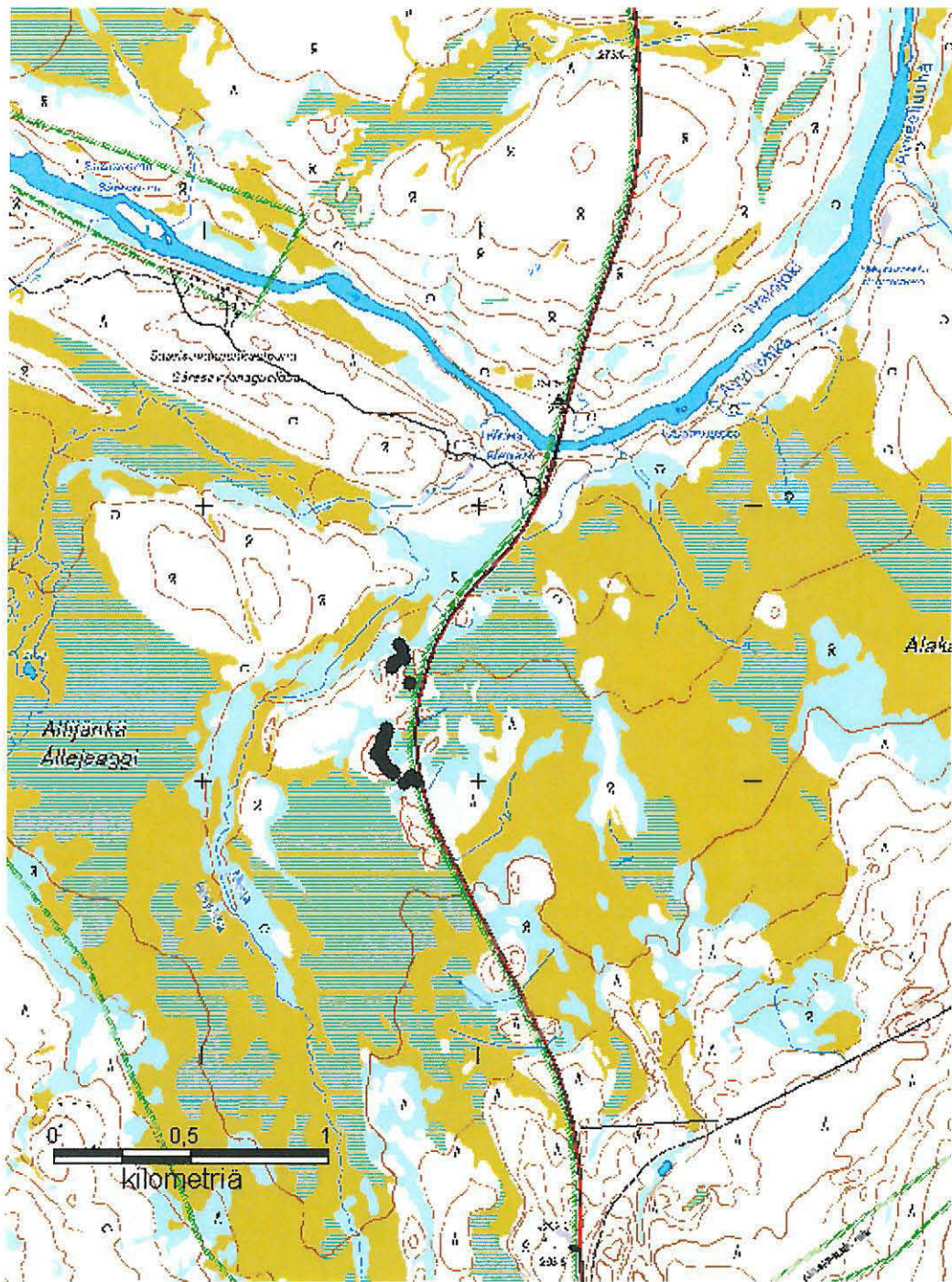
Kartta 3. Kuoppajäännöskeskittymä 3. ©Metsähallitus, ©Maanmittauslaitos 1/MYY/2008.

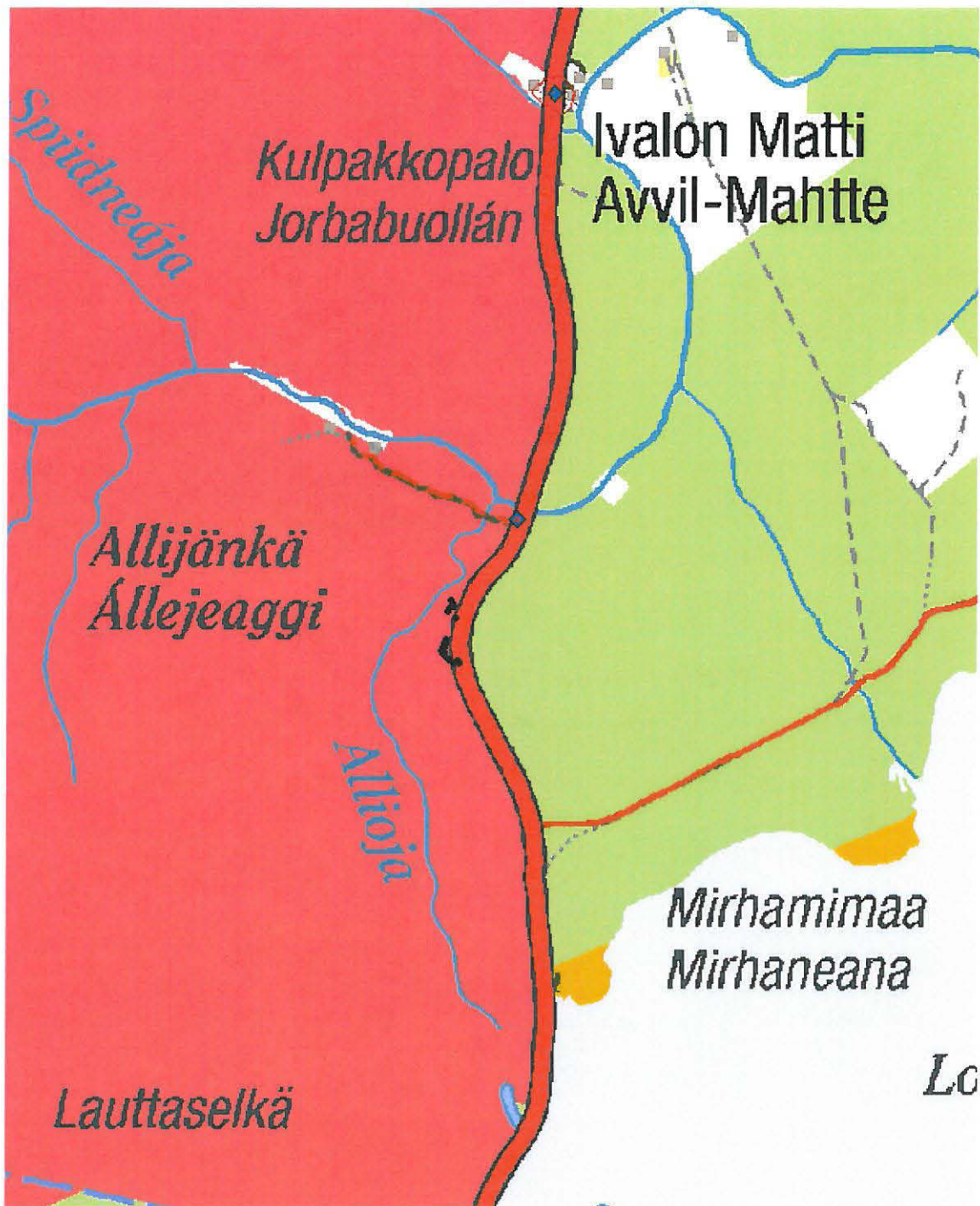
Kartta 4. Kuoppajäännöskeskittymä 4 (33-37). ©Metsähallitus, ©Maanmittauslaitos 1/MYY/2008.

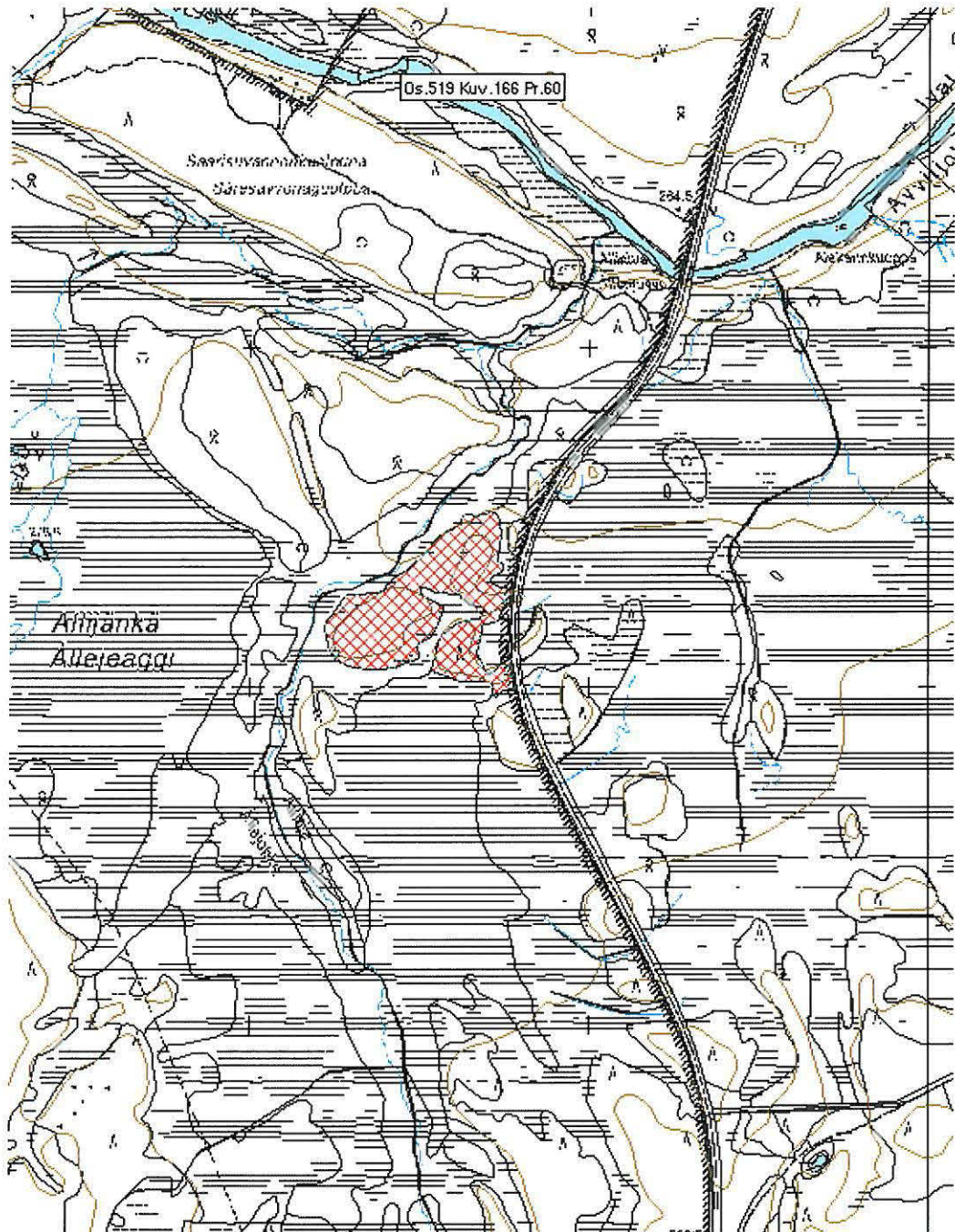
Kartta 5. Kaikki Alliojan itäpuolen kuoppajäännökset. ©Metsähallitus,
©Maanmittauslaitos 1/MYY/2008.

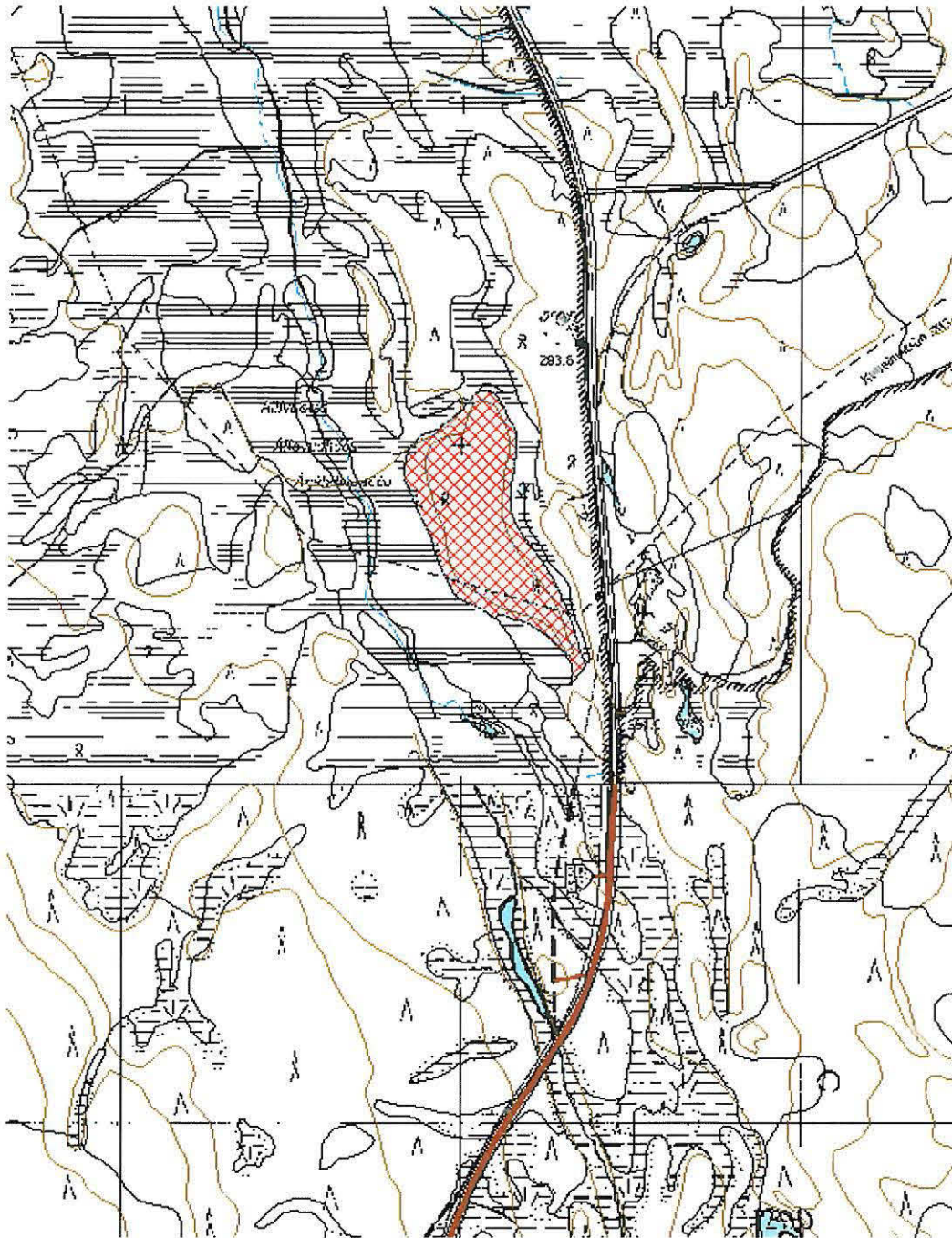
Kartta 6. Kuoppajäännösten sijainti. ©Metsähallitus, ©Maanmittauslaitos 1/MYY/2008.

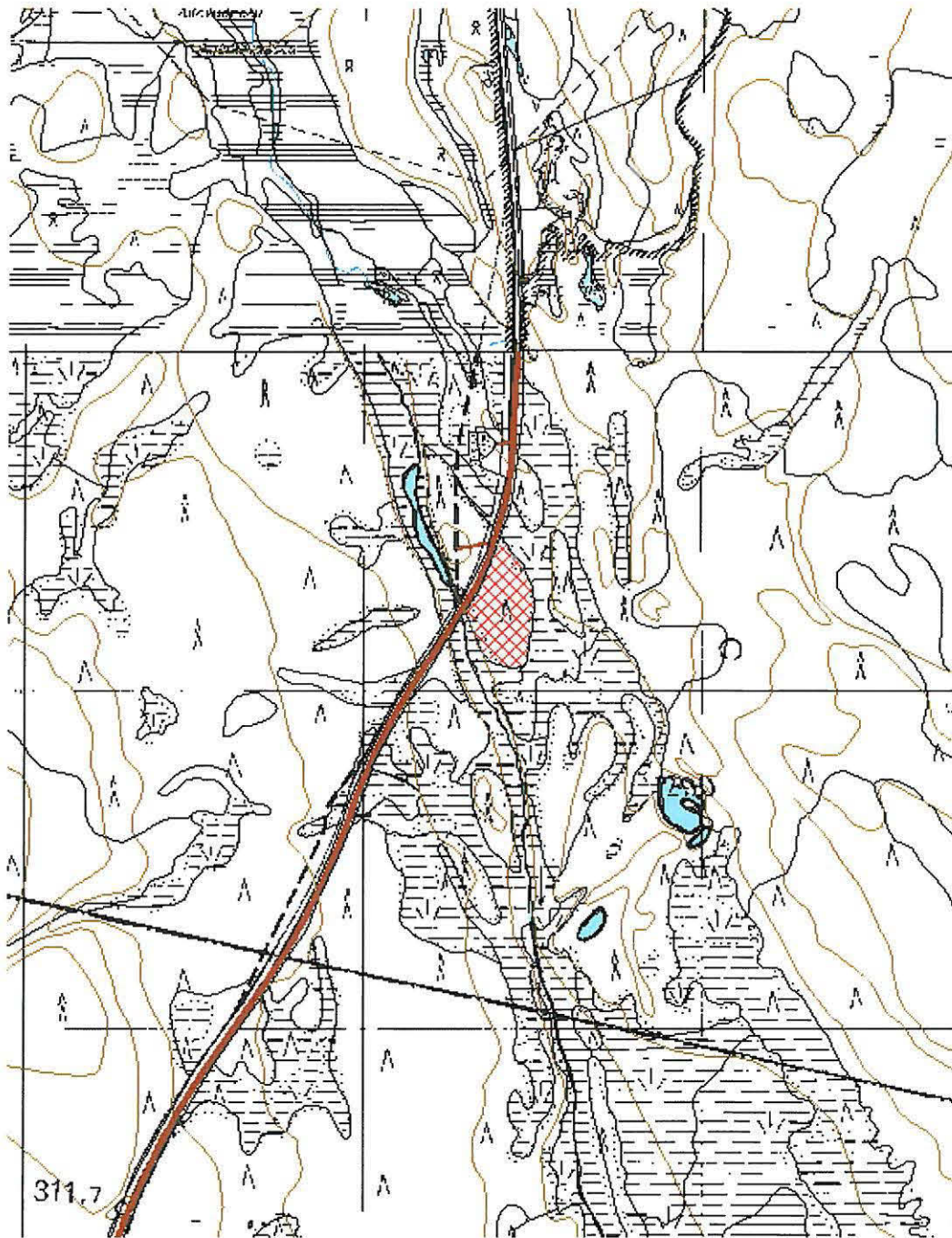
Kartta 7. Kuoppajäännösten sijainti. ©Metsähallitus, ©Maanmittauslaitos 1/MYY/2008.

Kartta 9. Tarkastettu palojatkumoalue 2, keskikoordinaatit $x = 7583230$, $y = 3453620$. Pyyntikuoppia ©Metsähallitus, ©Maanmittauslaitos 1/MYY/2008.

Kartta 10. Tarkastettu palojatkumoa-alue 3, keskikoordinaatit $x = 7580800$, $y = 3454000$. Ei löytöjä. ©Metsähallitus, ©Maanmittauslaitos 1/MYY/2008.

Kartta 11. Tarkastettu palojatkumoa-alue 4, keskikoordinaatit $x = 7579200$, $y = 3454400$. Ei löytöjä. ©Metsähallitus, ©Maanmittauslaitos 1/MYY/2008.

4 KUVAT

Kuva 1. Kuoppajäännös 1a.

Kuva 2. Kuoppajäännös 2.

Kuva 3. Kuoppajäännös 4.

Kuva 4. Kuoppajäännös 8.

Kuva 5. Kuoppajäännös 9.

Kuva 6. Kuoppajäännös 13.

Kuva 7. Kuoppajäännös 17.

Kuva 8. Kuoppajäännös 19.

Kuva 9. Kuoppajäännös 31.

Kuva 10. Kuoppajäännös 36. Kuvattu lännestä. Taustalla näkyy Inari-Pokka-maantie.

5 YHTEENVETO

Tarkastetuilta neljältä palojatkumokohteelta yhdeltä löytyi 38 kuoppajäännöstä, joista suurin osa lienee pyyntikuoppia. Kohde jätetään polttamatta.

Jmo Lautin

LIITE

Kuoppajäänteiden koordinaatit

Kuoppajäännös	x	y
1	7583357	3453747
2	7583498	3453706
3	7583480	3453718
4	7583447	3453726
5	7583450	3453715
6	7583433	3453689
7	7583415	3453682
8	7583189	3453663
9	7583178	3453663
10	7583167	3453656
11	7583159	3453659
12	7583160	3453649
13	7583155	3453651
14	7583146	3453649
15	7583135	3453653
16	7583137	3453647
17	7583129	3453649
18	7583125	3453641
19	7583118	3453640
20	7583099	3453624
21	7583090	3453643
22	7583084	3453646
23	7583078	3453645
24	7583075	3453647
25	7583067	3453653
26	7583063	3453655
27	7583059	3453655
28	7583051	3453665
29	7583044	3453668
30	7583039	3453680
31	7583033	3453685
32	7583028	3453689
33	7582993	3453730
34	7583015	3453749
35	7583018	3453752
36	7583015	3453763
37	7583002	3453769